

Verslag van de Nederlandse ministerraad over de ontwerp-memorandum van de Benelux (6 mei 1955)

Légende: Op 9 mei 1955, samenvat de Nederlandse ministerraad de opdrachten voor Johan Willem Beyen, de Minister van Buitenlandse Zaken, bij het vooruitzicht van komende gespreken met zijn Belgische en Luxemburgse ambtgenoten, Paul-Henri Spaak en Joseph Beck, over de Europese vernieuwing.

Source: Nationaal Archief, Den Haag, Prins Willem Alexanderhof 20 Postbus 90520.
www.nationaalarchief.nl. 2.02.05.02, Archief Raad van Ministers, Stukken Ministerraad/401.

Copyright: (c) Nationaal Archief

URL:

http://www.cvce.eu/obj/verslag_van_de_nederlandse_ministerraad_over_de_ontwerp_memorandum_van_de_benelux_6_mei_1955-nl-d1bfe4f1-a023-4673-aff7-fc0983d71a2d.html

Date de dernière mise à jour: 05/11/2015

Ontwerp-memorandum van de Beneluxlanden inzake de Europese integratie (Brief van de Minister van Buitenlandse Zaken dd. 29 April 1955, nr 2311, met bijlage)

Minister Beyen moet Zaterdag reeds naar Parijs en heeft daarom gevraagd in deze vergadering de integratiekwestie te bespreken. Spreker zal in Parijs niet alleen besprekingen met Spaak en Bech hebben, maar ook met de andere drie Ministers van Buitenlandse Zaken. Spreker vraagt daarom voor vandaag geen vastgestelde tekst, maar had gaarne richtlijnen voor zijn besprekingen in Parijs. Bij de behandeling van de ingediende nota dient men te bedenken, dat het een compromis is; onzerzijds zal men dus in zekere zin moeten tegemoetkomen aan wensen van Spaak.

Wat het onderhavige concept betreft deelt spreker mede, dat de vierde alinea op blz.1 betreffende de hervorming van het parlementaire orgaan bij de KSG in een direct gekozen Europese Assemblee moet worden geschrapt. Ook zal aan het eind van blz.4 als derde taak van een conferentie moeten worden genoemd de voorbereiding van de institutionele kwesties (verhoudingen tot de Parlementen e.d.). Voorts meent spreker, dat het eerste deel van het concept, afkomstig van Spaak, te ver gaat. Spaak had van Monnet een concept voor een resolutie gekregen. Dit heeft het gevolg gehad, dat thans in het concept een aantal punten voorkomen, waarover in dit stadium nog geen tekst nodig is. In dit stuk wordt voorts gesproken over „autoriteiten”, maar dit betekent niet steeds, dat een supranationaal gezag wordt bedoeld. Op blz.2 zal de alinea tussen haakjes, waarin wordt gesteld, dat een gemeenschappelijke autoriteit voor het verkeer zal moeten kunnen beschikken over een transportmiddelenfonds, moeten worden geschrapt, evenals de passage, dat de olie ook onder de KSG zou worden gebracht. In Parijs zal spreker afzonderlijk besprekingen hebben met Adenauer, Pinay en Martino. Het is daarom wel wenselijk, dat thans wordt besproken, wat de Ministerraad aanvaardbaar acht. Spreker heeft van Minister Algera nog een toevoeging ontvangen voor A 1 om aan te geven, dat alle drie de transportsystemen (spoorwegen, weg en water) bekeken moeten worden, terwijl een passage inzake de politiek van financieel evenwicht voor de spoorwegen moet worden opgenomen.

Minister Zijlstra acht het wenselijk duidelijk te stellen wat dezerzijds wordt voorgesteld en waar en hoe dit gebeurt. Het onderhavige concept kan men zien als de gestroomlijnde notulen van het gesprek tussen de Ministers van Buitenlandse Zaken der Beneluxlanden. Er lopen twee lijnen door dit stuk, namelijk de lijn van de uitbreiding van de KSG en die van het oorspronkelijke plan-Beyen. Naar sprekers mening is dit tweede het doel, waarnaar de Nederlandse Regering streeft. Als dit niet wordt verwezenlijkt, heeft de rest weinig betekenis meer. Spreker stelt daarom de vraag of het voldoende duidelijk is en of het vast staat, dat de problematiek van het oorspronkelijke plan-Beyen het onderwerp van bespreking zal moeten zijn. Primair is dus het bereiken van de vrijheid van het goederenverkeer. Op blz.1 is het woord "simultanément" geschrapt, maar het lijkt spreker wel goed op de grote conferentie te handhaven, dat de algemene economische integratie het belangrijkste is. Als dat wordt aanvaard, dan komt de vraag aan de orde tot dit laatste zijn er drie onderwerpen namelijk het transport, de energie en afzonderlijk de atoomenergie. Ten aanzien van het transport doet zich de vraag voor of men moet streven naar een Hoge Autoriteit voor transport. Spreker meent, dat men niet meer dan één HA moet hebben, dus niet nog een HA naast die van de KSG in Luxemburg. Ook zou spreker de integratie van het transport niet binnen de KSG willen brengen, maar hij meent, dat het het beste is het transportvraagstuk een randprobleem te laten blijven van de KSG. Deze opvatting heeft spreker op grond van de praktijk, niet op grond van beginselen. In elk land heeft de Regering diep ingegrepen in de transportpolitiek; als nu de KSG het gehele transportwezen zou aanpakken, zou dit betekenen, dat het dirigisme in de zes landen zou worden opgeheven tot een supranationale zaak. Spreker is voorts tegen het betrekken van olie in de KSG. Men zou het de HA hiermede zeer moeilijk maken, aangezien de beslissingen betreffende olie vaak buiten de KSG-landen worden genomen. Bovendien acht spreker het wenselijk de concurrentie van olie ten aanzien van de kolen te handhaven. De electriciteitsvoorziening is reeds goed gekoppeld; bijzondere voorzieningen kunnen hierbij dikwijls alleen met een telefoontje getroffen worden. Ook voor de gasvoorziening is geen supranationale regeling nodig. Alleen voor de kernenergie maakt spreker een uitzondering; het zou zaak zijn als Europa op dit gebied zijn woord je kon meespreken; deze zaak zou men aan de KSG kunnen toevoegen. Ten slotte maakt spreker bezwaar tegen wat op blz.4 onder C staat over het sociale terrein (arbeidstijd, beloning voor overwerk en aantal vrije dagen).

Minister Beel kan zich voor een groot deel aansluiten bij de opmerkingen van Minister Zijlstra. Op blz.2 en 3 van de nota krijgt men de indruk, dat men bij een huis, dat men wil gaan bouwen, reeds begint met het maken van de werktekeningen, hoewel men nog geen overstemming zich het project met de eigenaars heeft. Spreker vraagt zich af of het niet beter is eerst een beslissing te nemen over een aantal beginselen en dan pas over de uitwerking te spreken. Hij is het eens met Minister Peyen, dat verschillende punten van uitwerking uit dit memorandum moeten worden gelaten.

Minister Algera sluit gedeeltelijk aan bij de opmerking van Minister Zijlstra over het transport. Spreker tekent hierbij nog aan, dat het vervoer tussen de Europese landen in Parijs door de Conferentie van Europese Verkeersministers wordt besproken, dus niet supranationaal en spreker zou dit wel willen handhaven. Hij wijst nog eens op de moeilijkheid, dat de spoorwegen in Nederland een gezonde financiële politiek volgen, terwijl de spoorwegen in de andere landen gesubsidieerd moeten worden.

De Minister-President heeft opmerkingen betreffende dit concept, welke parallel lopen met die van Minister Zijlstra. De belangrijkste vraag acht spreker in hoeverre de zes Regeringen bereid zijn tot een supranationale samenwerking te komen. Minister Erhard heeft bv. uitdrukkelijk verklaard, dat er voorlopig geen nieuwe supranationale organen moeten komen, terwijl er ook aanwijzingen zijn, dat de Franse Regering hierover niet wil spreken vóór de verkiezingen, welke over anderhalf jaar zullen worden gehouden. Indien dit juist is, is het voor spreker wel te machtig om door een uitgebreide conferentie te laten voorbereiden wat op blz.4 staat, terwijl de Regeringen dat dan toch niet zouden willen uitvoeren. Wat het memorandum betreft meent spreker, dat het plan-Beyen niet achteraan moet komen, maar voorop moet staan. Spreker zou deze zaken dus willen omdraaien en eerst met de andere Regeringen willen overleggen wat zij ten aanzien van economische integratie van plan zijn te doen. Als dit slaagde, zou spreker bereid zijn heel ver te gaan. Hij zou geen bezwaar hebben tegen integratie in de KSG ten aanzien van de kernenergie, maar vraagt zich af hoe dit wordt gedacht, gegeven andere verbindingen. Er bestaat reeds een samenwerking met Noorwegen, een verbinding met de Verenigde Staten en er is een overeenkomst tussen een aantal landen aangegaan betreffende de kernreactor in Zwitserland, terwijl er in het kader van de Verenigde Naties zou komen een pool voor vredesgebruik van kernenergie. Spreker weet niet hoe dan weer een nieuwe organisatie eet de zes landen mogelijk is; hij vraagt zich af of het niet beter is op grond van praktische overwegingen deze zaak in ruimer verband te houden. Ook ten aanzien van het transport is het zo, dat men dit in ruimer verband doet. Spreker meent voorts, dat in het concept de gedachten door elkaar lopen wat betreft de punten ten aanzien waarvan men bevoegdheden wil geven en welke men wil gaan bestuderen. Men wil het transportvraagstuk gaan bestuderen, maar aan het eind gaat men er van uit, dat een te houden conferentie reeds een verdrag zal opstellen. Ten slotte onderstreept spreker het bezwaar tegen punt C op blz.4 inzake het sociale terrein. In de Raad van Europa wordt bijv. een studie gemaakt over de eenheid van de sociale verzekering in Europees verband, hetgeen reeds zeer moeilijk blijkt te zijn, maar wezenlijk belangrijk is. Het internationaal of supranationaal regelen van de wijze van betaling van nacht- en Zondagsarbeid is echter niet van groot belang. Zelfs in eigen land aanvaardt men in collectieve contracten uiteenlopende regelingen.

Minister Beyen begint zijn antwoord met er op te wijzen, dat het onderhavige stuk niet moet worden gezien als een door spreker opgestelde nota. De situatie is aldus, dat er weer behoefte blijkt om met de Europese integratie door te gaan en dat er op dit punt een grenzenloze verwarring bestaat. Spreker heeft vernomen, dat de Kamerleden Van der Goes van Naters en Nederhorst bij de Assemblee van de KSG een resolutie zullen indienen, waarin gevraagd wordt aan de HA de opdracht te geven om o.a. de punten te bestuderen, welke ook in het onderhavige stuk staan. Ook aan Van Starckenborgh, die tegenover dit vraagstuk niet minder kritisch staat dan de Minister-President, is bij de besprekingen over de wapenpool wel gebleken, dat men bij de besprekingen over deelgebieden niet verder komt, als men alleen maar bezwaren maakt. Als nu de tendentie bij de andere landen is om zich te bewegen op de deelgebieden dan kan dit uitlopen op de algemene economische integratie, die onzerzijds wordt voorgesteld. Spreker acht het daarom belangrijk deze integratiegedachte naar voren te brengen. Men zou kunnen zeggen, dat men hiermede moet beginnen, maar men dient wel te bedenken, dat de andere Regeringen niet van plan zijn hier een begin mee te maken. Het is daarom van belang de Beneluxlanden bij elkaar te houden en daarom zijn ook wat de vorm betreft concessies aan Spaak gedaan. De gedachte van Spaak en spreker met dit memorandum is een voorstel aan de conferentie van de zes landen te doen om deze Regeringsconferentie voor te bereiden. Men zal moeten trachten in afwachting van deze conferentie een resolutie op te stellen.

De Minister-President acht het vreemd, dat men direct verdragen wil opstellen. Minister Beven antwoordt, dat Spaak dit gaarne wil. Spreker acht het ook zelf beter aan de conferentie te zeggen, dat de tekst voor een verdrag moet worden opgesteld dan alleen maar te zeggen, dat zij het vraagstuk moeten bestuderen. Wat de materie betreft is spreker het eens met de opmerkingen van Minister Zijlstra. Samenvattend is spreker van oordeel, dat de Beneluxlanden een standpunt zullen moeten innemen en daarbij moeten zeggen, dat de gedachten in deze richting gaan, waarna dan een resolutie moet worden voorgesteld over wat voor soort conferentie moet worden bijeengeroepen. Spreker had daarom gaarne de bevoegdheid om na de informatie van Adenauer, Pinay en Martino te trachten samen met Spaak en Bech tot een gezamenlijk memorandum te komen. Spreker meent, dat hij dan nog kan zeggen, dat hij hierover nog nader met de Nederlandse Ministerraad overleg moet plegen.

De Minister-President voelt een tegenstelling tussen wat in het concept gezegd wordt over bestudering van sommige vraagstukken en het reeds overgaan tot de opstelling van een verdrag ten aanzien van diezelfde problemen. Men dient ook wat de procedure betreft te bedenken, dat bijv. de Internationale Arbeids-Organisatie veel minder belangrijke kwesties steeds in twee etappen behandelt.

Minister Suurhoff merkt op; dat als het de bedoeling is de punten op het sociale terrein, genoemd op blz.4 sub C, aan te vatten, het goed lijkt te beginnen met na te gaan in hoeverre de zes landen de internationale arbeidsverdragen inzake deze punten hebben geratificeerd.

Minister Beyen is het met de opmerking van de Minister-President over de procedure wel eens; onze gehele opzet is steeds anders geweest, maar man zal deze wijze van behandeling moeten zien als de wortel om de ezel aan de gang te houden. Spreker acht het gelukkig, dat in Parijs alle zes Ministers aanwezig zijn en het is dan goed nog geen vaste teksten te hebben.

Minister Zijlstra stelt de vraag, om te weten hoe onze positie is, of het dus thans niet zo zeer om de materie gaar, maar over de vormen, waarbij Minister Beyen duo zal trachten de zaak op gang te krijgen. Het onderhavige concept zou dan van secundaire aard zijn en dan acht spreker het wenselijk dit papier zo gauw mogelijk te vergeten. Spreker is dan echter wel benieuwd, waarmede Minister Beyen uit Parijs zal terugkomen.